

Sygn. akt II CSK 125/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku M. D.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 23 października 2015 r., sygn. akt XV Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz
oddala wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawcy M. D. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 października 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy, dotychczas niewyjaśniony i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.).

Pytania sformułowane w skardze nie spełniają powyższych wymagań. Należy przypomnieć, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13 (OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68) wyrażony został pogląd, że wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji

wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t.j. Dz. U. z 1974 r. nr 10, poz. 64 ze zm.), stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesylu. Podstawą tego poglądu jest stanowisko, że decyzja administracyjna wydana na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości stanowi tytuł prawny do korzystania z cudzej nieruchomości w zakresie wynikającym z jej treści oraz kreuje obowiązek znoszenia przez właściciela tej nieruchomości ograniczeń wynikających z uprawnienia przyznanego wskazanemu podmiotowi. Stanowisko przyjęte w uchwale składu siedmiu sędziów zostało następnie zaakceptowane i rozwinięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13 (OSNC 2015 nr 3, poz. 29), w której przyjęto, że jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 k.c. wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, to właściciel nieruchomości nie może żądać ustanowienia służebności przesylu (art. 305² § 2 k.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wymagane jest jednocześnie, aby decyzja wydana na podstawie art. 35 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, dla wywołania skutków prawnych określała objętą nią nieruchomość. Jednakże – jak przyjęto w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2016 r., IV CSK 339/15 (nie publ.) – możliwe jest posłużenie się innymi niż szczegółowa decyzja lokalizacyjna – dokumentami miarodajnymi dla indywidualizacji nieruchomości objętej decyzją. Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności przedstawionych w skardze kasacyjnej należało stwierdzić, że brak jest podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, ponieważ kwestia przedstawiona w skardze została już wyjaśniona.

Skarga kasacyjna nie jest również oczywiście zasadna. Sąd drugiej instancji dokonał zgodnej prawem i wynikającymi z orzecznictwa Sądu Najwyższego dyrektywami oceny ustawowych przesłanek w świetle konkretnych ustaleń faktycznych. Zaskarżone orzeczenie nie jest sprzeczne z zasadniczymi

i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Jeżeli odpowiedź na skargę kasacyjną wskazuje argumentację nieodnoszącą się do przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. a ponadto zawiera sprzeczny z zasadami profesjonalizmu wniosek o oddalenie skargi w ramach kompetencji Sądu Najwyższego przyznanych w art. 398⁹ § 2 k.p.c., to istnieją podstawy do uznania, że koszty związane z jej wniesieniem nie były kosztami celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Należało więc oddalić wniosek o ich zasądzenie (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.).